

דבר רישי"ח

ממון שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

פשט על התורה

"ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך" וגו', פתח הכתוב בלשון רבים ובקצרכם וגו' וסיים בלשון יחיד לא תכלה וגו', וי"ל משום דבחולין קל"ה ב' יליף מובקצרכם לרבות שותפות אבל החיוב אינו אלא על המכלה כדתנן פ"ג דפאה השותפין נותנין פאה אחת ובדרך הרגיל אחד גומר לקצור.

"ובקצרכם וגו' לעני ולגר תעזב אותם",

ע"י בתו"כ למה כתובה פרשה זו כאן שכבר כתובה בפ' קדושים, ואפשר לומר עוד שרמזה כאן התורה למעשה רות שהיתה גיורת ולקטה הלקט לכן כתיב לעני ולגר והיא באה בתחלת קציר שעורים (ואמרו במדרש שזה קציר העומר) ולכן סמכו כאן לקציר העומר, ולגר עם האות שלפניה ושלאחריה אותיות לגיורת, ויש כאן עוד רמזים לזה ולגר תעזב, תעזב אותיות בעז והת' עם ראש וסוף תיבת ולגר אותיות רות, לעני ולגר תעזב אתם בגימטריא זו נעמי ורות המואביה כלתה.

(מעמא דקרא)

דרש על התורה

"בן איש מצרי".

הוא המצרי שהרג משה (ויק"ר פל"ב).

"ואיש ישראלי".

משבט דן (ת"י) והוא בעלה של שלומית וי"א בן בעלה מאשה אחרת (זוה"ק אמור ק"ו א').

"שלומית בת דברי".

היא אשת דתן (שמו"ר פ"א וחולק על הנ"ל) וי"א אשת ביריה בן בנו של דן (ילקוט כאן בשם פדר"א).

(למכסה עתיק)

על ההפטרה

"וכל תרומת כל מכל תרומתיכם לכהנים יהי",

צ"ע למה כתיב ג"פ כל וב"פ תרומות, וי"ל ע"פ הגמרא בביצה י"ג ב' מכל מתנותיכם תרימו לרבות מעש"ר שהקדימו בכרי חייב בתרו"ג, ובירושלמי פ"ק דחלה ה"ג אמרו העושה עיסה מן הטבל תרומ' חייבת בחלה וחלה חייבת בתרומה (והוא הדין במעשר) ולפ"ז המפריש חלה מטבל צריך להפריש תרומות ומעשרות ואם הקדים המעשר ראשון ותרו"מ צריך להפריש מהתרו"מ תרו"ג נמצא מפריש מהחלה תרו"מ ומהתרו"מ תרו"ג ושלתן לכהנים וזהו ג"פ וב"פ תרומות וכ"ז לכהנים יהי'.

(מעמא דקרא)

שו"ת בעניני הפרשה

ש. ונקב שם ה' וגו' ומכה נפש בהמה וגו'. למה באמצע ענין המקלל מפסיקה התורה בענין מכה נפש בהמה ומכה נפש אדם ואח"כ חוזר למקלל.
ת. אין אנו יודעים כל טעמי הסמוכים שבתורה.

ש. וספרתם לכם ממחרת השבת וגו'. למה בספירת העומר מונין היום כיום שלם כבר בתחילת היום (מבערב) ואילו השבועות סופרים רק אחרי שעברו (ולמה לא אומרים למשל ביום א' שהוא בשבוע א').

ת. בימים כתיב תספרו חמשים יום ובשבועות כתיב שבעה שבועות תספור, משמע בסוף.

(שו"ת לבנימין אמר)

גליון זה יוצא לכבודו של התנא הקדוש ר' שמעון בר יוחאי זי"ע נתרם לרפואת הילד ניב משה בז דבורה

דבר העורך

בימים אלו מתקרבים יותר ויותר לחג השבועות יום קבלת התורה ויש הנוהגים כל יום מימי הספירה להתחזק באחד ממ"ח הקנינים שבהם התורה נקנית, עדיין נותרו לנו ימים מועטים עד ליום קבלת התורה וראיתי בספר "טובך יביעו" להגר"י זילברשטיין שליט"א גיסו של רבינו שסיפר לו אברך ששאל פעם את רבינו כיצד הוא מצליח לקבל בשעה אחת כל כך הרבה אנשים. ומה היתה תשובתו של רבינו שליט"א? "כמה דקות יש בשעה? ששים. וכמה שניות יש בכל דקה? ששים וכמה זה ביחד? שלשת אלפים ושש מאות שניות. נו אתה יודע מה אפשר לעשות בשלשת אלפים שניות? ..."

רואים את חשיבותו הגדולה של הזמן וניצולו באופן המקסימלי ביותר נאזור חושים ונתחזק כולנו ונוסיף עוד ועוד חיילים לתורה בימים שנותרו ונזכה להגיע מוכנים ליום קבלת התורה הלא הוא חג השבועות.

במרכת סבת 080
.ע.י

מודעה רבה לאורייתא

יצא לאור חידושי מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א על התורה חומש ויקרא
לפרטים: מכון שערי ציון
052-7654405

בענין תגלחת בל"ג בעומר

חכם אחד שאל לרבינו שליט"א מה הדין באחד שהתחיל לגלח שערו ביום ל"ג בעומר ונעשה לילה אם יכול לגמור התגלחת או לאו, והשיבו רבינו שליט"א ששמע הוראה בזה מרבינו החזו"א זצוק"ל וכעת בעת כתיבת הדברים שאלתי לרבינו שליט"א מה הורה החזו"א בזה והשיבני שאמר שיכול לגמור אף שנעשה לילה, וכשדנתי קמיה מרן שליט"א אם גם בקטן שרי לגמור בל"ד או דלא שייך בו כבוד הבריות וכדלעיל, אמר מרן שליט"א דאין חילוק וגם בקטן שרי.

ובספר אורחות רבינו חלק ב' עמוד צ"ו כתב "סיפר הגר"ח שליט"א שפעם התחיל אביו מו"ר לספרו בל"ג בעומר ושקעה החמה והוא היה באמצע התספורת ושאל את מרן החזו"א זצוק"ל אם מותר לגמור, ואמר לו מרן אם התחיל יגמור" עכ"ד. בשדי חמד באסיפת דינים מערכת חוה"מ אות ה' כתב דלא מסמנא מילתא לגלח הקטן תגלחתו הראשונה ע"י ספר נכרי, ונסתפקנו האם יהודי שאינו שומר תורה ומצות דינו כגוי לענין זה שלא לעשות תספורת זו אצלו, והצעתי הספק קמיה מו"ר מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א והשיב דלכאורה אין ראוי.

ושמעתי ששאלו למו"ר מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א בזה מה לעשות עם שיער הקטן אחר התגלחת ואם צריך לשומרו, והשיב דא"צ לשומרו אך אין לזרוקו בדרך בזיון באשפה, ושאלתי לרבינו שליט"א אם נכונה שמועה זו ומה הטעם וכתב לן בזה"ל "עיינן נדה י"ז א' תד"ה שורפן בשם הערוך" ושוב שאלתי לרבינו שליט"א דהנה בתוס' שם כתבו בזה"ל "ובערוך ערך שלש פירש ששריפת ציפורן מזקת לאדם וכן כל דבר הבא מן האדם כדאמר בס"פ כלל גדול (שבת דף ע"ה ע"ב) גבי דם הנדה איידי דחלשא לא מצנעא לשונרא ולכן שורפן חסיד שמחמיר לשורפן אע"ג שמזיק לו" עכ"ל ולא זכיתי להבין חדא בדברי התוס' נתבאר דדוקא שריפה מזקת לאדם, ועוד דאם יש ענין שלא לאבד השיער דרך בזיון א"כ זהו בכל תגלחת ולא דוקא בתגלחת ראשונה, והשיב לן בזה"ל "נכון בכל תגלחת אין ראוי לאבדם דרך בזיון ולא דוקא שריפה".

(קונטרס תגלחת מצוה)

שו"ת בעניני תגלחת ול"ג בעומר

ש. בספר אורחות רבנו (הקה"י זצוק"ל) ח"א ע"מ רל"ג כתב בזה"ל "ספר לי הגר"ח שליט"א ששאלו את אביו מו"ר (שליט"א) זצוק"ל בנוגע אם לספר ילד בהגיעו לגיל שלש ולעשות לו פאות, אמר מו"ר שזה רק מנהג ירושלים לספרו בהגיעו לגיל שלש ואפשר גם לפני כן, נכרי מו"ר מספרים אותם לאחר גיל שנתיים בטרם מלאות להם שלש שנים ובלי כל מאורע מיוחד" עכ"ד, האם נכונה שמועה זו, דהנה שמעתי ממרן שליט"א שהדרשנים הביאו סמך מהמדרש "שלש שנים ערלים יהיה לכם" וכו' שלא לספר הקטן קודם גיל שלש.

ת. אין איסור עיין מועד קטן י"ב א' קטן הנולד במועד מותר לגלחו במועד, אבל כך נהגו ע"פ המדרש שהביאו שלש שנים יהיו לכם ערלים שאין מספרים השערות.

ש. ראיתי מובא בשם מרנא ורבנא החזו"א זצוק"ל שאין לגזוז לילד קטן השערות קודם גיל שלש כיון שיכול להחליש לו כח הזיכרון האם נכונה שמועה זו, (דהנה מרן שליט"א הוכיח מדברי הגמ' במו"ק י"ב א' שמותר להתספר אף ביום שנולד).

ת. לא שמעתי ואיני מאמין.

(קונטרס תגלחת מצוה)

ש. מי שידוע שעלייה לציון הרשב"י לא תבטלו מלימודו, האם יעלה בל"ג בעומר.

ת. אפשר ללמוד בדרך.

ש. מדוע מרבנים בשמחה בל"ג בעומר, הרי הם פסקו למות מכיון שנגמר כל התלמידים וא"כ לשמחה זו מה עושה.

ת. השמחה היא ע"ז שנשארו חמשה תלמידים, שגם עליהם יכלה להיות הגזירה שימותו.

ש. מדוע זה נקרא הילולא, והרי הילולא בש"ס הכוונה לחתונה.

ת. זה רק כינוי.

ש. כתוב בזה"ק לראות פני האדון ה' – מאן פני האדון דא רשב"י, מה הפשט בזה.

ת. כל המקבל את החכמים כאילו קיבל את הקב"ה, זה מדרש.

ש. מדוע דוקא אצל ר' שמעון מצינו שאמר יכולני לפטור את העולם כולו מן הדין.

ת. כי רשב"י רב גובריה.

ש. כתוב בזה"ק (האזינו דף רפ"ח ע"ב) שר' שמעון בר יוחאי אמר שמעולם הוא לא ביטל שלש סעודות איך היה לו יין לקידוש והרי היה לו רק חרובים ומים.

ת. הביאו לו מהשמים יין.

ש. ואיך הוא אומר בזה"ק שהוא מעיד על עצמו שמעולם הוא לא ביטל שלש סעודות של שבת, הרי היה לו רק חרובים ומים, וצריך פת.

ת. חרובים זה מזין, וכשיטת ר' עקיבא בברכות.

ש. איך קראו לאמא של רשב"י, שראיתי לאחר מן הראשונים שכתב שקראו לה חמי שמובא סיפור על רשב"י שראה את אמו בשבת, והלשון "חמי" הוא הבין שזה שם אמו, האם זה מוכרח.

ת. למרות שבדרך כלל חמי בש"ס הכוונה לראות, כאן הוא למד שזה שם אמו.

(שו"ת ידון משה ח"ט)

ניתן לשלוח בקשה להצטרפות קבועה במייל: 0573145900@okmail.co.il או בפקס: 077-2092005

נשמח לקבל עובדות מרבינו שליט"א (ממקור ראשון בלבד) וכן מכתבים עם תשובות כדי שנוכל לפרסמם ולזכות את הרבים.

הערות והארות יתקבלו בברכה 057-3145900 ניתן להנציח לע"נ לרפואה ולהצלחה